

RITGERÐ

1. mai-hald er stöðugt hóskaandi

Tey, sum nú kenna seg hátthvejaði yvir einum 1. maidags-haldi, hava kanska notið gott av teim strembanum, sum arbeidararørslan legði til brots fyri, - sigur Martin Joensen, arbeidsmannafelagsformaður, í hesi ritgerð

Siðurin, at halda altjóða arbeidaradagin er ikki gamal heima hjá okkum, so ikki er lætt at meta um hvussu hann, hóast góða undirtøku, er umtøktur millum manna.

Tá hugsað verður um, at tað, sum kann vera vert at bera fram á ein nokurlunda sakligan hátt, mangan kann tykjast meira einstáttað heldur enn forvitnisligt, er tað eyðsætt, at hjá okkum — eins og aðrar staðir — stingur seg spurningurin, hvortvitt eitt 1. mai-hald er tíðarhóskaandi ella ikki, ella um tað í sjálvum sær hevur nakað endamálið.

Sum altíð tá líknandi spurningar eru frammi, býta fólk seg í tveir bólkur — fyri ella imóti — og møgulega í ein triðja bólkinn, sum kann taka eina ella aðra »snúrfornuftiga« stöðu.

Vit, sum fult út ganga inn fyri 1. mai-haldi, eru greið yvir, at eftir tí »so-sakliga-sum-tilber-hátti«, ið vit hava valt at halda dagin við, kann haldið fáa ein meira einstáttaðan dóm, enn júst dæmin av sensation.

Men hetta sermerkir ikki bert eitt 1. mai-hald; hin annars vakri siðurin t. d. við grækismessu-haldi, kann eisini tykjast nóg so einstáttaður, tá hugsað verður um, at tað er ein fuglur sum fer hvørt heyst og kemur aftur hvørt vár, sum vit unna okkum eina løtu til at halda.

Og kortini so kennist hóast alt eitt grækismessuhald, sum nakað av eini sensation, tá vit motast at bjóða tjaldinum at vera vælkomnið, ásannandi yrkjaran har hann sigur, at tað »ber okkum boð um ein ljósari dag.«

Tá sama tá vit halda flaggdag, Kenslur, sum vit hava latið búast síðan seinasta flaggdagshald, gera av við tað einstáttaða í hesum haldi, og uttan mun til hvussu væl vit kenna okkara flaggsögu, ella uttan mun til hvussu henda verður borin fram, so er hvørt flagghald fyri okkum kortini nakað av eini sensation.

Hann spýtur eftir okkara flaggi, sum ikki unnir okkum eitt flaggdagshald.

Táð eru mong, mong dómi, sum kundu tent til at samanborið 1. mai-haldi við, hvat tí einstáttaða viðvikur, men kann tað vera nóg mikilið við teimum, sum her eru nevnd.

Táð eru harfyri fleiri, sum kenna seg hátth heva yvir tað, sum ber av einum 1. mai-haldi, og í hesum sambandi bert eiga eitt yvirberandi brot til okkum, sum kenna okkum knýtt at hesum haldi, so tað er áhugavert at kunna slá fast, at tey flestu av teimum — í ríkiligt mál — hava notið gott av teim strembanum, sum arbeidararørslan legði til brots fyri, og sum bert kundi bera fruktir, takka verið tí samanholdi, sum arbeidsmenn lögdu og framvegis leggja aftanfyri hvørt krav, hvønn fund, hvørja kravongu og hvørt 1. mai-hald.

Hvortvitt um 1. mai-haldini, hvørt í sínum lagi kunnu kennast einstáttaði ella ikki, stendur til hvønn einstakan at meta um.

Ótiðarhóskaandi verður haldið fyrst, tá arbeidararørslan er ótiðarhóskaandi.

Martin Joensen.

Norðmenn gevast við hvalaveiðuni

Norðmenn, sum higartil hava verið stórir lut-havarar í stórhvalaveiðuni við Antarktis, halda nú uppat við hesum veiðuhætti, og japanarar og russar væntast at yvirtaka norsku kvotuna

Heimskvotain fyri 1968/69 er sett til 3200 bláhválir, sum varð lútað sundur millum Norreg, Japan og Sovjet við ávikavíst 731, 1493 og 976 hvalaeindum til hvør av londunum.

Í árunum 1910 til 1927 framleiddu norðmenn fyri 783 milj. kr., næstur 10 árinum fyri 762 milj. og aftaná seinra heimsbardaga hava norðmenn framleitt olju og aðrar vørur fyri 4606 milj. kr.

Meðan tað í 1930—31 luttóku 10.541 norðmenn á hvalaveiðu, hevur hægsta talið síðan seinra heimsbardaga verið 7934 (1951—52). Seinast luttóku bara 384 norðmenn. Samlaðu lönirnar vóru frá 1947 fram til í dag 1373 milj. kr.

Táð er verðið dýrt at útgera eina hvalaveiðuferð til Antarktis — einar 25—30 milj. kr.

Á smáhvalaveiðu

Norðmenn gera nú alsamt meira av við at skjóta smáhval og veiðuokið røkkur nú frá Hetlandi til Føroya, víðari til Íslands og norður eftir móti Jan Mayen og Svalbard, til Eysturgrønlands og í ár eisini til Vesturgrønlands.

Frá 1954—60 hevur samlaða veiðan verið umleið 5000 tons árliga — í peningi umleið 8 milj. kr. árliga.

Í 1965 luttóku 139 norskir bátar við 750 monnum. Veiðan var 3.295 hvalir, virði 12 milj. kr.

Meðalveiðan var 24 hvalir, besti báturin veiðdi 142 hvalir, ringasti bara 1.

Í 1966 var føroyska smáhvalaveiðan (Hvessingur) 32 hvalir, 22 í 1967 og 82 í 1968.

Sum frættist er ikki ætlanin at »Hvessingur« skal fara á smáhvalaveiðu í ár.

Føroya Studentaskúli

Upptøkuroynd til 1. realflokk verður í Hoydølum mikudagin 21. og hósdagin 22. mai, báðar dagar kl. 8 á morgni. Roynnt verður í føroyskum og donskum (fyrirsoðn og aftursøgn) og rokning. — Fyri at sleppa við krevst, at næmingurin fyllir 14 ár innan 1. februar 1970. Innmeldingar saman við dops- ella navna-seðli verða at senda skúlanum innan 17. mai. Næmingar, ið ynskja bústað á kostdeildini, biðja saman við innmeldingini um umsóknarblað til hesa deild.

Hoydalar, 7. mai 1968.

REKTARIN

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll slag av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKIÐ

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

Vit hava altíð á goymslu alt tilfar til

blikksmið
sanitet
hitaverk

DEMICH

Tlf. 1072 - Tórshavn

Verður sent um
alt landið

Lýsið í Sosialinum

REIÐARVIRKI
HEILSOLA
Kolonial & útgerð
FLAKAVIRKI
HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLÆDNABØÐ
SLEIPSTØÐ
SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

SKÁLA SKIPASMÍÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA
Skipasmíð · Turkivirki · Handil

HANDELSHUSET
PESCADERO A-S
Strandgade 27A · København K
Tlf ASTA 1830 · Telex 5290

Pf. J. F. KJØLBRO

Klaksvík · Føroyar
Telefon 5489 · Telex 20
Telegramadr.: Kjølbro Klaksvík

Tryggingarsambandið
FØROYAR

Føroya Krigsstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vørur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

GIFTARMÁL
Í dag 10. mei giftast í Sørvági
Vilborg Olsen og Hjalgrím Davidsen, bæði úr Sørvági.

